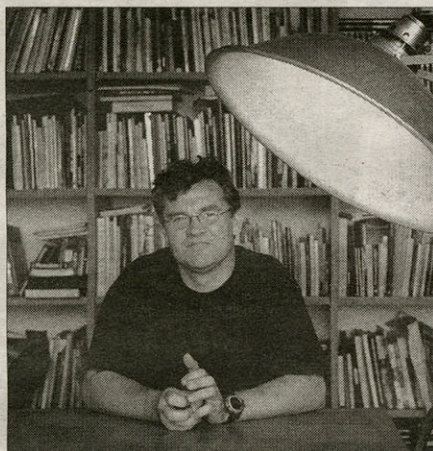

CONSUMENTENZAKEN

© bdw

Carl DE KEYZER

Elke week dwalen we met een bekende Vlaaming door zijn of haar boekenkast en karakter. De Belgische fotograaf Carl De Keyzer is lid van het befaamde fotoagentschap Magnum. Tot 7 januari loopt er een overzichtstentoonstelling van zijn werk in het Fotomuseum Antwerpen.

In de huiskamer van de oude directeurswoning van Carl De Keyzer nodigen de zwarte eenpersoonszetels uit tot lezen. Op het tafeltje ligt een bescheiden stapeltje romans: de nieuwste Rushdie, Lanoye, Verhulst en Houellebecq. De Keyzer troont me mee naar boven, naar een indrukwekkende collectie fotoboeken. „Het moeten

er zo'n duizend zijn. Die kocht ik bijvoorbeeld tweedehands in *The Photographer's Place* in New York. Dat was toentertijd een van de goedkope, creatieve shops in Soho, dat ondertussen een superchique buurt geworden is. Ik verzamelde vooral Magnumboeken, iets wat niemand deed. Martin Parr, Magnumfotograaf en een van de grootste collectioneers van fotoboeken ter wereld, verklaarde me gek omdat de helft volgens hem het kopen niet waard is." De Keyzer grinnikt. „Parr heeft een uitstekend oog; ik heb veel van hem geleerd. Sinds vijf jaar ruil ik alleen nog werken met collega's. De collectie slorpt te veel tijd en geld op. Ik heb vroeger bijvoorbeeld in een opwelling *The Decisive Moment* van godfather Henri Cartier-Bresson gekocht." Hij haalt de vergeelde uitgave uit 1952 uit de hoes. „Ik heb er toen 14.000 frank voor betaald. Later ontdekte ik dat je aan dat beslissende moment alleen niet genoeg hebt. Uit Garry Winogrands *Public Relations* leerde ik hoe je ook je bewondering voor of afkeer van een situatie kunt tonen."

Kan je fotoboeken lezen? „Nee, van 90 procent heb ik niet eens de inleiding doorgenomen. Ik blader erin, om inspiratie op te doen en om te zien waar de concurrentie mee bezig is. Zo zie je snel dat velen het betere werk kopiëren, net zoals schrijvers. In mijn jeugd slorpten fotografie en muziek – mijn eerste passie – bijna al mijn tijd op. Ik kon Lampo en Daisne wel smaken, maar het was pas op de academie dat er een wereld voor me openging. Ik proefde van literatuur, van het lichte surrealisme

dat je ook in mijn foto's terugvindt. Via Hesse en Böll vond ik als twintiger de weg naar het betere werk. Kafka en De Beauvoir waren een echte openbaring. Hoe zij de sociale verhoudingen beschrijven, fantastisch! Later is Grass bovenaan het lijstje komen te staan."

Boeken zijn inspiratie- en informatiebronnen voor De Keyzer, die zelf al negen fotoboeken publiceerde. „Voor *Homo Sovieticus* las ik zowel de officiële auteurs die het arbeidersparadijs tonen als de schrijvers die de absurde kantjes van het communisme belichten. Zo heb ik alles van Vojnovitsj gelezen. In mijn fotoboek vind je de twee visies terug."

Tegenwoordig grijp ik meer naar het verleden: Dante en de zestiende-eeuwse schilderkunst. Dat zie je in *Trinity*, een drieluik over macht dat ik net voltooid heb. Mijn covers zijn overigens vaak op bestaande boeken geïnspireerd."

De Keyzer is de helft van het jaar onderweg. „Vroeger moest ik de Trans-Siberische spoorlijn overleven met een boek, want de batterijen van mijn cassettespeler waren snel leeg. De band tussen de literatuur en de reis moest kloppen. Ondertussen kan ik de eenzaamheid beter opvangen: ik neem de betere tv-series zoals *The Sopranos* en *Lost* mee op dvd, surf op het internet of stop mijn ipod in mijn oren." „Reisverhalen zal ik wellicht altijd lezen. Ik heb alle boeken van Bruce Chatwin, in pocketversie, want anders krijg ik ze niet meegezeuld. Als mijn leesvoer op is, stap ik waar ook ter wereld een boekhandel binnen. Ik laat de boeken soms achter, bij-

voorbeeld in mijn hotel. Een roman lees ik toch maar één keer. Ik herlees alleen *Lone-ly Planets*. Bijvoorbeeld die van India, een land waar ik al twintig keer geweest ben." De Keyzers alom geroemde foto's dragen een duidelijk stempel. „Ook een goed boek moet persoonlijkheid hebben. Ik heb niet de moed om door te ploeteren als de stijl me niet ligt. Tijdens een vlucht bedank ik voor zinnen waarvan ik aan het einde niet meer weet hoe ze begonnen. Thuis in de hangmat onder de vijgenboom doe ik wel de moeite om een stukje opnieuw te lezen."

Zo vader zo zonen? „Met mijn zonen deel ik een passie voor computers. Ken, mijn oudste zoon, zal er zijn beroep van maken. Otto van negen is meer geïnteresseerd in creatieve dingen: hij speelt muziek, zit op de animatieacademie en zal wellicht mijn verzameling strips verder uitbouwen." Hij haalt een waaijer van Franse hardcovers boven: Tardi, Moebius, Villal. Maar het pronkstuk is het oude schrift waarin De Keyzer als twintiger trouw cartoons van Kamagurka uit *Humo* plakte.

De laatste halte: het atelier. Boeken die Magnumfotografen samen hebben gemaakt, artikels, posters van tentoonstellingen en zijn eigen duizenden foto's staan er netjes in rekken. „Het kriebelt om opnieuw fotoboeken te verzamelen, maar het is eigenlijk een beetje zonde. Wat doe je ermee? Hier staan ook mijn eigen boeken, soms unieke exemplaren. Die spaar ik voor later. Misschien zorgen ze ooit voor mijn pensioen!"

Katrien Steyaert